

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Ahmet Davutoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince saygıyla talep ederim. 21.12.2015

Gamze AKKUŞ İLGEZDİ
CHP İstanbul Milletvekili

F Tipi Hapishane uygulamasına direnmek için 20 Ekim 1999 tarihinde başlatılan açlık grevi ve ölüm orucu eylemlerine karşı dönemin Koalisyon Hükümeti tarafından 19 Aralık 2000 Salı günü, gece sabaha karşı başlatılan ve kamuoyunda “Hayata Dönüş” olarak bilinen “Tufan” Operasyonu sonucunda 20 cezaevinde 2’si asker, 30’u tutuklu 32 kişi hayatını kaybetmiş, 300’e yakın mahkum yaralanmıştır.

Operasyonun üzerinden 15 yıl geçmesine karşın karanlıkta kalmış birçok nokta vardır. “Kimyasal madde kullanıldığı” iddiaları net bir biçimde açıklığa kavuşturulamamıştır.

Oysa Adli Tıp uzmanlarının raporlarına göre, Bayrampaşa Cezaevi’ne yapılan operasyonda, C-1 koğuşundaki kadın tutukluların güvenlik görevlilerinin kullandığı göz yaşartıcı gaz ve sinir bombalarının çıkardığı yangında öldükleri ifade edilmiştir. Cesetlere yapılan otopsilerde tinerde bulunan organik solventlerden toluen, xylene ve metanol saptandığı kaydedilmiştir. Nilüfer Alcan adlı tutuklunun ise gaz zehirlenmesi sonucu öldüğü tespit edilmiştir. Aynı raporda ayrıca, operasyonda kullanılan bombaların etkin maddesinin 20 gramının 38 dakikada insanı öldürdüğüne vurgu yapılarak, “C-1 koğuşunda 35 gram bomba maddesi bulundu” denilmiştir.

Raporlara yansıyan tüm bu bulgular açık şekilde en kutsal insan hakkı olan yaşam hakkının şüpheye yer bırakmayacak biçimde ihlal edildiğini göstermekteyken, operasyona katılan, yürüten ve emri veren yetkililer hakkında tek bir mahkumiyet kararı verilmemiş, aksine operasyon sonucu mağdur olan mahkumlara ardı ardına ceza davaları açılmış, kazanılan tazminatlar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin aksi kararlarına rağmen faizleriyle birlikte geri istenmiştir.

1-) Tufan Operasyonu öncesi operasyona katılacak birliklerde detaylı envanter sayımı yapılmış mıdır? Sayım tutanaklarla kayıt altına alınmış mıdır? Söz konusu tutanaklarla kayıt altına alınan askeri mühimmatın operasyon yapılacak hapishanelere ve görevli birliklere göre dökümü nedir?

2-) Operasyonlara katılan birliklerin, operasyon sonunda detaylı envanter sayımı yapılmış mıdır? Söz konusu sayım tutanaklarla kayıt altına alınmış mıdır? Söz konusu tutanaklarla kayıt altına alınan askeri mühimmatın operasyon yapılacak hapishanelere ve görevli birliklere göre dökümü nedir?

3-) Operasyonlar esnasında hangi hapishanelerde hangi kimyasal maddeler hangi miktarlarda kullanılmıştır?

4-) Göz yaşartıcı ve Sinir gazları ile ses bombalarının uluslararası standartlara göre kapalı mekanlarda insan hayatını tehlikeye düşürmeden hangi oranlarda kullanımına izin verilmektedir?

5-) Hayata Dönüş Operasyonunda hangi hapishanelerde hangi miktarlarda Göz yaşartıcı ve Sinir gazı kullanılmıştır? Bu gazlar sonucu kaç ölüm meydana gelmiştir?

6-) Söz konusu gözyaşı, sinir gazı vb. bombaları kullananlar ile emri verenler hakkında idari ve adli soruşturma açılmış mıdır? Açıldıysa soruşturma ve davalar nasıl sonuçlanmıştır?

7-) **TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nun yazılı başvurusu** üzerine, Adli Tıp Kurumu tarafından hayatını kaybedenlere, **Minnesota Protokolü** olarak bilinen, "**Yasadışı Yargısız İnfazlarla İlgili Birleşmiş Milletler Otopsi Protokolü**"ne uygun işlem yapılmış mıdır? Yapılmadıysa gerekçesi nedir?

8-) Hayata Dönüş olarak bilinen Tufan Operasyonu esnasında hayatını kaybeden mahkumların otopsi raporlarına göre ölümlerin sebebi nedir?

9-) Operasyon sonucunda kaç kişi hangi nedenlerden ötürü sakat kalmıştır?

10-) Mağdur olan tutuklu ve hükümlüler tarafından açılan tazminat davalarının cezaevlerine göre sayısı nedir? Bu davalar sonucunda kaç kişiye ayrı ayrı ne kadar tazminat ödenmiştir?

11-) Tazminat kazandığı halde, bu hakkı elinden alınan kaç mağdur vardır? Bu uygulamanın gerekçesi nedir?

12-) Bayrampaşa Cezaevi için düzenlenen olay yeri tutanağındaki 'imzaların' sahte olduğu ortaya çıkmıştı. Diğer cezaevleri için düzenlenen olay yeri tutanakları gerçek midir? Söz konusu sahte tutanakları hazırlayanlar ile bu tutanakları onaylayanlar hakkında idari ve adli işlem yapılmış mıdır? Bu işlemlerin sonucunda kimler, hangi cezaları almışlardır?

13-) Operasyona katılan askerlerin sicil numaraları ile kimliklerinin tespit edilememesinin nedenleri nedir? Bu askerler operasyona görev yazısı olmadan mı katılmışlardır? Sorumlular hakkında hangi işlemler yapılmıştır?